

Діло

виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Від австро-німецької до німецько-Французької митної унії?

I.

Один голос більшості гаґського трибуналу ішив про те, що австро-німецька митна унія, яка стільки шуму наробила у світі, суперечить постановам мирних трактатів. Та при 8-ми го-
досах, що висказали цей присуд, треба не забу-
вати про 7 визначних правників світової слави,
які були якраз противної гадки і не вбачали в
господарській співпраці двох німецьких дер-
жав ніякої загрози для світу.

Об'єктивність суддів безсумнівна. Та сам
присуд міг би був мати й інший вихід, колиб
не той один голос. Тоді буюб чимало клопоту
на женецькому ринку, а німецьким й австрій-
ським делегатам буюб трудно резигнувати з
так докладно вибореного, а так мало в прак-
тичному, під сьогоднішній мент, потрібного
здобутку. Але залишився факт, що з правного
боку перша спроба господарського австро-ні-
мецького наближення не вдалася.

II.

Та наради в Женеві принесли світові неспо-
діванку, на яку лише економісти були докладно
приготовані. Докладно тому, що господарське
життя Німеччини й Австрії, від внесення спра-
ви перед гаґський трибунал до її вирішення,
перейшло небувале заломання, з якого рятують
мусіли одні й другі шукати у франка, що сидів
на надмірі золота.

Тому яким було, що австрійські й німецькі
економісти мусіли перемогти своїми аргумен-
тами психіку мас, яким „аншлюсс“ видавався
початком поправки нещасного господарського
положення. Дальший розвиток подій переконує
мабуть і маси, що з двох порожніх каант ніхто
якго не порятує. Тож і політичне значіння
„аншлюсу“ мусить рахуватися з його господар-
ською невдачею і неможливістю. Чи ж супроти
того резигнація з австро-німецької митної унії
була такою великою програною? Дійсність зро-
зуміють і розполітизовані маси, коли інший ви-
хід чи потягнення дасть реальні господарські
наслідки.

III.

Далекосяглий Бріанн проект господар-
ського об'єднання й економічної співпраці Ев-
ропи рівно так далекий до зреалізування, як
роззброєння цієї частини світу. Як довго треба
чекати на його зреалізування — цього не змо-
же означити й сам творець цього проекту. А
тимчасом по краху в Австрії й Німеччині поча-
ла хитатися Мадярщина й могутча Англія. Еко-
номічний світ поставив ясно питання, що по-
літика довела до господарських абсурдів. Бо
хоч ряд конференцій економічних експертів
звертав увагу на нонсенс високих мит, оман-
ливистарчальності поодиноких держав і не-
андержливості використання випадково
часниго виходу війни на побіджених, то про-
те політики йшли своїм шляхом. Аж докоти-
лись до заяви лорда Сесіля, що перед кілько-
ма днями в Женеві поставив рубом дилему: або
скорі економічне порозуміння й взаїмна по-
міч — або хрестик сьогоднішньому капіталі-
стичному устроєві. Заява спокійного англієця
була супроводжена глухим гомоном питання:
чи врятується фунт? Бо він, поза долларом, це
опора сучасно-капіталістичної системи, до вершка
вибудованої в англо-американському світі.
Мабуть, що заяву Сесіля відчули наперед фран-
цузькі економісти, ще підчас переговорів про
рятунок позичку Франції й Америки для ан-
глійського банку.

IV.

Доручення справи головних пертракцій
на женецькому ґрунті від Франції знавцеві еко-
номічного діла Франсуа Понсетові не було при-
підком. Треба рятуватися не в хвилі розвалу, в
раніше. Ясно, що економічний розлад Європи
втягнув би в свою орбіту й Францію. Деякі і то
поважні позначки цього видно вже й сьогодні.
Та питання: чи чекати на Бріаннову Паневрону?

Певно, що ні. Тому треба творити в Європі нові
господарські утруповання, які спільними сила-
ми могли би поборювати кризу й себе в недо-
маганнях доповнювати.

Таким об'єднанням мала бути теж австро-
німецька митна унія. Та коли вона з політично-
го боку для Франції неможлива, то треба знайти
новий вихід. І впало при францусько-німецьких
пертракціях за позичку цікаве гасло: спіль-
ність продукції франко-німецького господар-
ського організму. Кинув його саме Франсуа
Понсет. А до того заважав, що сьогодні на
пряму позичку у Франції рахувати не можна,
бо французький рентіє не має довіря навіть до
люкати капіталів у власній батьківщині. Треба
новим шляхом економічної співпраці спершу
відбудувати це довіря, а щойно тоді говорити
про гроші. Та коли отся „співпраця“ не була
досі докладно означена, сьогодні вона чимраз
ясніше стає перед очі як франко-німецька го-
сподарська, а згодом і політична унія. А її пер-
шим етапом, припускають, буде франко-ні-
мецький митний союз.

Матеріальне положення української студентської молоді.

(З приводу збірки на Т-во Прихильників Освіти.)

Рік-річно на отьому місці й під цю пору
читавмо традиційну вже статтю, що закликає до
жертвенності на „Т-во Прихильників Освіти“ у
Львові — інакше на фонд матеріальної допомо-
ги українському студентству.

Читаємо або й не читаємо. На всякий випад-
док переважно проходимо побіч цього закликати
байдуже. Докажем хоч би й те, що збірка на
„Т. П. О.“, одинокі у краю допомогли студент-
ське товариство, принесла у мин. році всього на
всього суму 6.431.06 зол. Словами: шість тисяч...

На 1600 студентів у Львові, 450 у Кракові,
160 у Варшаві, 120 у Познані, 60 у Вильні, 68 у
Ланцігу, 160 в інших краєвих центрах і вкінці
270 за границю. Разом до 3.000 студентів-
українців*).

Інакше по 2 зол. на одного студента.

Дехто пізніється виписувати цей стан тим,
що мин. рік — це „худий“ рік, осінні події і не-
прихильне становище політ. властей мусіли по-
важно вплинути на невдачу збірки.

Алеж бо дані від 1927 року, себто з часу, ко-
ли „Т. П. Освіти“ розпочало збірку акцію у
краю, в роках, які слід уважати за „товсті“, вка-
зують, що квота, яка вилинула в часі збірки до
„Т. П. О.“, ніколи не перевищала 15.000 зол.

Це в той час, коли польське, румунське,
чеське (всього, тільки не наше!) студентство одер-
жує стипендії або довготермінові позички з уні-
верситетських і приватних фондів, мешкає в
дешевих студентських домах-палатах, удержаних
після всіх вимог гігієни, з руханковими залами,

*) Статистичні дані на основі „Студ. Шляху“
ч. 1—2, 1931.

купальнями, касинами і т. п. угодженнями, що
не дозволяють їм зазнати не то злиднів, а й
дрібни невгод.

Це польське, чеське, румунське, дієсність.
А наша? Наша це тих 6—7 тисяч золотих, що
мають вистарчити на удержання „Акад. Дому“
і студ. харчівні у Львові, на уціненні позичок
потребуючим студентам у Львові, на матеріаль-
ну підмогу студ. допомогним організаціям у
Кракові, Познані, Варшаві, Вильні і взагалі на-
шому студентству, що студіює в Польщі і за
кордоном.

Супроти чужих студ. палат з тисячами де-
шевих двійкових, а то й однікових кімнат (нпр.
полий 4-поверх. студентський дім у Кракові, що
саме викінчується, з театр. салею, кіном і т. п.)
наша дієсність — „Акад. Дім“ у Львові. Одино-
ка студ. пристань у місті, що силою свого поло-
ження скупчує найбільший відсоток нашого сту-
дентства. На тих 1600 студентів українців у
Львові дає мешкання для сотні студентів.

Однікових мешкань нема. Вони силою фак-
ту і запотребування перемінені на двійкові,
двійкові на трійкові і т. п.

Що правда, завдяки зусиллям адміністрації
гігієнічні умовини багато покращали в порівнян-
ні з минулим, переведено конечно потрібні на-
прави після знищення його в 1928 р., але... чи
багато допоможе зрозумення адміністрації, що
край двері не може просічувати. Бо в дієсності
пам'ятка по 1928 році, себто поломані двері, за-
лишилися. А деж дієсність решта студентів?
Решта мусить через браку мешкань в „А. Д.“ меш-
кати приватно. Що ці мешкання переважно грі-
шать проти вимог гігієни, не треба і гадувати.

Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 11. września 1931 r.
Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie w sprawie kon-
fiskaty Nr. 198. czasopisma „Dilo“ z daty Lwów dnia 5.
września 1931 r. do sygn. VI. 1. Pr. 422/31 na posiedzeniu
niejawnym dn. 11. września 1931 r. po wysłuchaniu zda-
nia Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanowił:
uznać za nieprawidłową dokonaną dnia 4. września 1931 r.
przez Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę
czasopisma p. t. „Dilo“ Nr. 198 z daty Lwów, dnia 5.
września 1931 r. zawierającego: 1) w artykule p. t. „Kon-
gresz nacjonalnych mienaszyn“ w ustępie od słów „Tepo-
rizenia Europa“ do słów „okoneczno potahodzeni“, 2) w
artykule pt. „Pida wbywstwa posla Holówka“ od słów „Naj-
trianizuje na nasłidkach“ do słów „drugym asce bilisz“
znajdona ad 1) zbrodni z § 65 a) uk. ad 2) występku z
§ 308 uk., zarządzić zniesienie całego nakładu i wy-
dać w myśl § 493 pk. nakaz dalszego rozrozwazec-
nienia tego pisma drukowego. Zarazem wydać
się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma

nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w
najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykona-
nie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane
w § 21 ust. druk. z 17. XII. 1862 Dazp. Nr. 6 ex 1862, t. I.
zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uza-
sadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej ustę-
pów artykułów ma na celu ad 1) szerszenie hasel apara-
ratystycznych pobudzić innych do wzgardy i nienawis-
ci przeciw jednolitemu związkowi państwowemu, ad 2) sze-
rszenie niezasadzonych horoskopów zniepokoić pu-
bliczne bezpieczeństwo, co odpowiada znamionom zbrodni
z § 65a) uk. i występku z § 308 uk. Według §§ 457, 489,
493 pk. oraz § 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe
postanowienie uzasadnione.

Przewodniczący:
Medanowski wr.

Protokulant:
W. Nikuszewski wr.

Za zgodność: Lipanowicz
starosta sekretarza.

Коли такі відносини у Львові, то чи можна говорити про кращі життєві обставини тих, яких доля, а радше „жмерус клянує“, примусили шукати азани в Кракові чи в іншому університетському центрі Польщі? Саме навпаки. Там нема й цього, що є у Львові. Українському студентові остається там дороге приватне мешкання, або, або йде до польських акад. домів (якщо приймають), де є виставлений на всі погубні впливи свого оточення.

За границею? Там ще гірше. Бож відомо, що допомогова акція в Чехії, де наших студентів розмірно найбільше, аліквідована, стипендій не дають.

Ней літсно невідрадний стан, у якому нахочиться загаль нашого студентства, головю в останніх роках, не треба скривати перед українським громадянством.

Кожна нація ставить справу своєї студ. молоді, як одну з перших у ряді суспільних kwestій. Кожна нація розуміє, що підстава її наційного розвитку — це адорова під кожним оглядом молоді, зокрема студентська. Цеж та сіль народу, що має перейняти його провід. Коли та зміна приїде адорова тілесно і душевно, тоді кожен розуміє, що існуванню нації не грозить ніяка небезпека.

А шож вартує олімпія, що виладувала свою енергію чи стравила здоровля в боротьбі за прожиток в зарані свого життя? Цеж відтак аломлені не тільки фізично, але й духово олімпія. Це переважно кандидати на сабаритів, егойстів, яким нема що агадувати про суспільну роботу. У розумінні цієї небезпеки кожна нація, будь вона державна чи ні, докладає всіх зусиль, щоб її молоді завчасу не стеряла зовсім непотрібно, ще в часі студії, засобів життєвої енергії.

У державних націй справу молоді, зокрема студентської, підноситься до рівня першорядних проблем державної рації і тому журбу за молоді переймає переважно держава. У недержавних народів журба за молоді спадає на само громадянство.

Цифри про нашу жертвенність на студентську молоді наведені вище, взяті живцем з нашої „дійсної дійсності“, промовляють за тим, що справа студ. молоді не набрала відповідної ваги і арозуміння серед нашого загалу. Не перече, що при тому брак теж відповідної активності на полі пропаганди ідеї допомоги зі сторони самих студентів.

Матеріальна підмога студентству — це не доказ жертвенності чи гуманітарності громадянства. Бо студент — це людина зріла, ще й до деякої міри кваліфікована, що остаточно навіть у теперішніх тяжких часах може найти собі текебудь побічне заняття. Що це мусить відбитися відомо на його студіях, це розуміється само собою.

Що гірше. Студент, якому не рідко вже осточили ті аліди, нахавши на студії, хопиться якогонебудь заняття, до котрого звичайно не треба було взагалі витирати гімназійну лавку в літ, а відтак вписуватись на університет. Що в такому випадку шкоду поносить не тільки дана олімпія, але може ще більше загаль, це ясне.

Тому матеріальну підмогу українському студентству треба уважати як доказ журби за те, хто приїде на зміну: чи повний життєвої сили, фізично адорований і духово багатий юнак, чи аломаний життєвими неагодинами, передчасний старик.

Все те примушує нас мимоволі привадуватися над цю аномалію і шукати за відповідним рятунком. Що ним є передопсім матеріальна забезпечка молоді зі сторони громадянства, про це не може бути двох думок.

З польської преси.

„Необхідний поділ роль“.

Офіційний орган львівського воевідства „Газета Львовска“ принесли в числі з 11. ц. м. передову статтю під повним наголовком. Вона втримана на загаль у поважному тоні, признаючи згори важливість і першорядне значіння української проблеми та потреби її поважного трактування, незалежно від емоціонального суб'єктивізму і настроїв, арозжуваних такими подіями, як труснавецька. Автор переводить тезу, що сам уряд не є в силі розв'язати таких проблем, як національна, і що тут повинно співпрацювати польське громадянство. Під адресою цього останнього сказано прикрі слова, характеризуючі його відношення до національної проблеми взагалі, а української зокрема, як байдуже, трафаретно-плоске або ігнорантне. „Поділ роль“ — це, мовляв, уряд і громадянство.

Після короткого загального вступу, в якому автор стверджує, що конечність раціонального і плянового підходу до деяких справді слухних українських деидератів в ім'я реальних інтересів держави — ні на хвилину не припиняється, автор признає, що до цього мусить змагати кожний уряд...

Але, мовляв, ця робота уряду „зависає у порожні“, без співпраці з громадянством.

Коли чинники державної адміністрації можуть бути знаменито пожиточні при хвилевій (негайній) акції, то проте велика дальша і надовшу мету обрахована політична ініціатива мусить брати під увагу психіку й умову зусилля цілого громадянства, котре то зусилля дає урядові завжди безмірно цінні орієнтаційні матеріали і знаменито скріплює підстави його акції.

Тут зачинається критика польського громадянства, яке — мовляв — не здає собі справи з обов'язків державної нації.

Це торкається передовсім т. зв. національних проблем. Тут стрічаємось найчастіше з емоціональністю, яку алобна і плоска демагогія частенько підносить майже до гідности „політичної програми“. Найгірші традиції польського націоналізму дають себе під цим оглядом завжди відчувати (підкресл. наше — прим. Ред.). І це вони спричиняють, що завдання величезної ваги валяється лише на уряді.

Удатна збірка на „Т-во Прих. Освіти“, що відбудеться у дні 21. вересня ц. р. у львівському і станіславському воевідстві — це буде перший крок до санації допомогоного фонду „Т-ва Прих. Освіти“. Буде вона удатною, коли наші студенти діладуть в листю „Т. П. О.“ до кожного громадянина, який знова зі свого боку не відмовиться від жертви в міру своєї матеріальної спроможности. Цим докаже на ділі, що справді глибоко в серце заав йому клич: „У молоді наша будучність“.

Вол. Пичай.

Сотки тисяч громадян вдоволяються вилючно пилладуванням своїх політичних почувань (буки: „політичної чуттєвості“ — прим. Ред.), або пустим, віддавна неперевітним догматизмом. „Громадський чинник не може дати себе заступити нічим і ніким. Кожний зрілий поляк, який думає державними категоріями, а не кермується тільки пристрастями, мусить це признати й врозуміти...

„Тимчасом, як досі, у цьому напрямку дає велика умова сонливості і ідейна інерція. „У парі з пасивністю іде теж каригілна ігноранція. Оліні не цікавляться цим комплексом так незмінно важливих питань, інші повтарають комунали, шонайменше анахронічного характеру... Найбільш поплутана (з усіх національних справ — прим. Ред.) українська справа не довела значної більшості поляків до вишній день до ніяких позитивних концепцій й умі залишаються під похмурим чаром боїз 1918—19 року. Бачимо лише в надзвичайно нечисленному гуртку змагання виїти з тої пасивности поглядів. Назагал усі оглядаються безустанно на уряд і сподіються від нього лише якихось спасенних ходів...

У цій статті автор приймає тези: 1) що сам уряд не має сили ні змоги виоратися з національної проблемою у Польщі і 2) що польське громадянство оперує у величезній більшості ендецькими шонайменше „анахронічними“ україножерними комуналами.

Таке становище львівського офіціозу саме в моменті, коли інший щоденник у Львові, теж санаційний, ніби півофіційний орган „Слово Польске“ виписує нову „програму, яка буде здійснена“ й у цій „програмі“ повторює ще передіснені ендецькі проєкти „на знищення Русі“, — таке становище, досі бодай на сторінках санаційної преси невидане, вказує теж на небувалій хаос поглядів на цю проблему у самому санаційному таборі.

Обструкція. Оречення шпиталів потверджують, що природну гірку воду „Franciszka Józefa“ радо приймають також і обожно недужі та признають її за дуже хоєнну.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 16. ВЕРЕСНЯ 1931.

О. ГОРДИНСЬКИЙ.

2)

Говерля й ті три...

(Докінчення.)

Будо вже біля семої і досить темно, як хлопці добились до колиби. Старий гуцул причив їх досить радо, а коли відмовили тютюну, заправив за молоко таку ціну, що всі три аж зашвидали.

Напийнались гарячого молока, почали розглядати місце під стіною, яке гуцул визначив їм на нічліг.

Перший глянув критично на широку лавку Орест.

— Надто чисто тут не є — сказав з гримасою, освічуючи ліхтарнею дошки. Ще яка біда повилазить з дір!

— Всеж, краще тут, як на дворі — докинув Генко. Я лягаю під лавку, а ви оба на гору. В чистій астаємо і ліземо на Говерлю.

Змучені, майже автоматично позавивались у коні, з найліпшими замірами заснути хоч на хвилину й випростувати хоч трохи ноги на тісному місці.

— Страшно але лежати у двійку, в такому тісному місці — скажись Ромко.

— Є німки — додав Орест.

— Вийми??

— Тоді, коли лежить з дівчиною. Тоді можна трошки притулитись...

Генко під лавкою зашарудив ногами:

— Та тихо будьте там! Спати хоч!

Хлопці затихли, але лиш на хвилину. Ромко, біляк аїлповий на невіголі, навіть трохи

задрімав, але Орест раз разом сував рукою то по ногах, то за кошир і кляв, на чім світ стоїть: і Говерлю і колибу і прогульку. А окаяні, що їх зпід лавки витягав Генко, позавидували йому до своєї семитисячної колекції насікомих сам Ротшильдів. Лізли, як салдати на карпатські окопи.

Врешті не видержали. Перший вийшов на двір Орест, за ним Генко. Прибіг за кілька хвилин і Ромко. Стояли безрадно і тряслися у вечірньому холоді.

— Брр! Зимно так стояти! Ходімо вже краще кудись.

— Куди?

Орест глянув на годинник.

— Знаєте що? — майже крикнув. Ходім на Говерлю. Тепер три на дев'яту. В дев'ятій сходять місяць і можна газету на двір читати!

— Заурів, тепер на Говерлю? — аж крикнули два інші.

— Чомуж ні? Це буде дуже романтично. А вітер буде лиш трохи на горі, під самим вершок будемо заслонені від нього. Місяць світить саме по нашому боці. Ходім!

— Я не йду — сказав Генко і поліз до колиби. Ці два лишилися закутані в плащі.

— Школа — сказав кризь зуби Орест. Він ніколи не врозуміє краси азарту. А в двійку не хочеться.

Курили уперто люльки. Сонні пси волочились поміж ними, а від сторони, де мав зійти місяць, проблискувала заграва.

За п'ять минут вибіг Генко з наплевничком.

— Ідемо, сказав з рішучістю. І не мігже ти, додав з докором до Ромко, замість своїх ілютичних квасів видумати якийсь практичний спосіб на ці звір'ята?

Оживились усі три відразу, зникло моментально умучення дня і плян такої незвичайної прогульки захопив їх наскрізь.

Ішли якийсь час лісною стежкою, присвічуючи ліхтарнею, потім вибігли на полонину, порослу косодезьною і збились з дороги. Всеж прямували просто перед себе на вал Чорногори. Надибавши першу овечу стежку, почали драпатись в гору, а коли заясніли перед ними граничні стовпи, вони по знаках пізнали, що через помилку опустили Туркул, але це їм лиш скоротило на кілька кілометрів дорогу. Місяць стояв уже високо на небі. Стали йти трохи свободніше, держались уже уніс час граничних стовпів. Моментально добігли до стіп Говерлі й почали драпатись в гору. Вітер став неможливий, бив як фурия в валив з ніг так, що мусили йти з широко розставленими ногами. Лізли крок за кроком, лапаючи розпучливо устами кожний кубічний сантиметр воздуха. Перший видралася Орест, а за ним Генко. Флегматичний Ромко надліз аж за кілька минут — він присідав час до часу відпочати і присвічуючи ліхтаркою збирав афінки...

Обійшли кругом широкий верх Говерлі, вписали кредкою свої імена на каміних і розстеливши коци на траві, посідали на північному збоці, захороненому від вітру. Було чудово! Воздух був ясний і в місячному сяйві гори виглядали як гігантні фанти у міжпланетному пейзажі. Денеде в долинах гір присіли білі тумани мов розтоплене срібло і безумовна тиша не давала ніякої охоти розбивати свою таємничу розмовою.

Почав потягати ранній холод, почали байднути зорі і яснити на сході. Легкий туман почав окутвати гори Широко отвореними очима ли-

Сенатор д-р Франтішек Соукуп.

(З приводу шістдесятиліття.)

22. серпня ц. р. скінчилося 60 років президентської сенату Чехословацької Республіки, одному з найвишараніших діячів чеської соціал-демократичної партії, активному учасникові революційної визвольної боротьби чеського народу — д-рові Ф. Соукупові. Народжений р. 1871. Ф. Соукуп мусів пройти тяжкий життєвий шлях, повний праці й жертвенності.

Тепер ювілей може спокійно глянути на минулі десятиліття, бо наслідком тої праці цілого покоління таких борців, як Соукуп, повстала Чехословацька демократична республіка, в якій трудящі маси мають підставу для дальшого поліпшення свого життя. Сенатор Соукуп належить до найближчих співробітників президента Масарика, він був один з творців модерного чеського робітничого руху, обстоюючи в довгій теоретичній і практичній боротьбі незалежність чеського політичного й професійного робітничого руху. У 1907 р. д-р Соукуп належав до віденського парламенту, був учасником міжнародних соціалістичних з'їздів, після світової війни сен. Соукуп є представником чехословацької соціал-демократії в Екзекутиві Соціалістичного Інтернаціоналу. Д-р Соукуп є одним із п'ятиох діячів, які проголосили актом 28. жовтня 1918 р. незалежність Чехословаччини. Він же був першим міністром справедливості молоді республіки. Віз 1929 р. д-р Соукуп є головою сенату.

Як політик широкого світогляду, сен. Соукуп, хоч вихований, як і вся його генерація, в душі русофільському, умів шляком об'єктивно оцінювати визвольні рухи народів Сходу Європи, зокрема український рух. Загально відомо, що на одному з засідань Екзекутиви Соц. Інтернаціоналу у 1929 р. сен. Соукуп у своїй промові зазначив, що український рух є *світова політична проблема*, з якою європейська політика мусить числитися, як з фактом великої ваги.

Не тільки розумом, але й серцем відчував сен. Соукуп всю трагедію поцеровлених народів. Так, на сходинах, улаштованих на честь сен. Соукупа в Празі 20. серпня, де були присутні соціалісти чеські, українські, грузинські, вітменські, естонські, білоруські, російські д-р Соукуп у відповідь на привітні слова: „Як шліла світова війна і ми були в революційній боротьбі „usque ad finem“ (до кінця) проти Габсбурзької монархії, то не один з нас із жахом поглядав на ту будучність, яка нас ждала, коли Габсбурги та Гогенцолерни перемогли. Коли я собі уявлю, що, у випадку перемоги цісарських Австрії та Німеччини, ми — чехи мусіли б тепер бути емігрантами без дому, без пристановища, по всіх країнах світу, то я тим глибше розумію вашу трагедію і відчуваю вашу жалючі й сум. Але, казав д-р Соукуп, не буде так довго. Падуть і хитаються диктатури, вже демократія запанувала в Іспанії, адрігастся в передсмертних корчах диктатура в Італії, недовго продержиться диктатура у СРСР. Я певний, що ще сам на власні очі побачу вільні демократичні республіки Сходу Європи. Тоді можу спокійно змерти“...

З українців-представників української соціал-демократичної партії були присутні на цих сходинах такі особи: М. Добриловський, Е. Голдинський, О. Козловський, П. Феденко і ін. Від українців дістав сен. Соукуп подарунок з відповідним написом — Шевченків „Кобзар“ і квіти. Від грузинів прегарно вишитий герб грузинської республіки.

Від української с.-д. партії говорили на сходинах І. Мазепа та П. Феденко, окрім того статті цих авторів були вміщені в щоденнику чехословацької соціал-демократичної партії „Право Ліду“ (22. серпня) та в збірнику, присвяченому д-рові Соукупові його приятелями.

— о —

З наших шкільних болячок.

Із Тернопільщини дістаємо голоси читачів з наріканнями на дивні містериї, що діються довкола розв'язаної української гімназії в Тернополі. Оголошено в пресі, що ученикам з розв'язаної української гімназії в Тернополі дозволено перед ваканціями записатися до польської гімназії в Тернополі (типу розв'язаної гімназії) без здавання вступного іспиту. В останніх днях серпня ц. р. повідомлено їх, що мають здавати вступний іспит, значить до тої самої класи, в якій торік у вересні були в розв'язаній гімназії. Ученики одні вчилися цілий рік і в часі ваканції, інші ні, були в віданачаючі, а проте зголосившись до здавки, ніодна не адаз! Неважко такий був плян?

Одночасно батьки молоді, що вчиться в середніх школах, нарікають на шкільні оплати, що в нинішніх тяжких часах є непомірно високі. Цією дорогою вони звертаються до наших соймових послів з проханням інтервеніювати куди

залися усі три на перші проблеми соняшного сходу.

— Ось, що є краса, — сказав нагло Орест. Нехай я неактуальний романтик, але це ділає (то ділає зовсім природно. Хочеться це все висловити в якийсь спосіб, але яке бідне супроти цього, що ми бачимо, все мистецтво й література! Чи можна бодай в сотій часті уявити собі це все? А так мало треба — тільки зійти на гору і можеш сприймати з повною свідомістю увесь Космос, маєш „штучний рай“, paradis artificiel. До цього не потрібно тобі ні алькоголю Рембо й Верлена, ні опію Пера Люті, ні кокаїни Мопасана — сама природа надає твою уяву мов динамомашину електромотор найбільш дивними і найбільш реальними фантомами. Не знаю, чи ви відчуваєте те саме захоплення?...

— Ах, ти знов із своєю поезією, — махнув рукою Ромко. Якби ми нічого не відчували, не стерчали б тут серед ночі такий довгий час. Ти думаєш, що лиш ти один маєш ласку до об'явлень! Ходімо!

Орест нічого не відповів. Прочитав стеблячи людку і почав філософськи набивати пютоном. Він завсіди вважав, що поети є вибранцями і що вони віддають усе сильніше і зовсім, зовсім інакше. Тож він лиш усміхнувся недовіряючи і почав натягати напечених. Та коли рушили, йому стало соромно, що він вирвався зі своїм захопленням і більше не відізнався.

Та й не було когось говорити. Бігли в долину, до Аражелюджі, мов би за ними гнало стадо сивих конів.

слід, щоби шкільні оплати були обнижені бодай на 60 відс., інакше прийдеється стягнути дітей зі шкіл. Обнижено урядовцям плату на 15% + 3%, разом на 18 відс., різні плоди і домашній скот упали в ціні на 60 відс., так повинні опасті і всякі інші оплати, які укладають відповідальні державні жерманції. Диспропорція різка, вона потягне за собою прикрі наслідки і хтось за них відповідь.

Яка буде нова адвокатська ординація?

Збільшення повновастей суддів коштом прав адвокатів.

У Варшаві розглядають тепер проект устрою адвокатури, виготовлений міністерством справедливості. На основі цього проекту Головна Адвокатська Рада втратила би свої права як відклична установа від Адвокатських Палат, а перейшли би вони на адміністраційні збори апеляційних судів.

Судейська апелятура була би знесена, а адвокатська тривала б 3 роки. Один з уступів нового проекту дає суддям повновасти до покарання адвоката за невідповідне поступовання перед судом, а десять цих повновастей передбачує вицеркнення із списку адвокатів.

Інтервенція наших послів у справі дрогобицьких в'язнів.

Дня 13. вересня ц. р. посли д-р Біляк і Великанович інтервеніювали у прокуратора окружного суду в справі положення і стану здоров'я дрогобицьких в'язнів. В останній хвилині дови-

мося, що слідчі акти передані апеляційному прокураторові і слідчому судді, делегованому центральними чинниками з Варшави.

В пошуканці за податковими впливами.

Рада міністрів ухвалила 9. ц. м. два проекти законів, що мають збільшити скарбові впливи з податків. Перший закон передбачує надзвичайний додаток до доходу податку, який буде вимірюваний від доходів з ґрунтових цехуристостей, будинків, торговельних і промислових підприємств і т. п., а також службових пенсій, емеритур, рент і винагород за наємну працю. Додаткове обтяження доходів має вносити від 0.5 проц. при доходах від 2.500 до 3.500 зол. річно, до 10 проц. при доходах понад 250.000 зол. річно. Однак цей додаток не може бути вимірюваний від платень державних урядників, яких вже потягнуто до жертв у користь держави. Вводючи надзвичайний додаток до державного доходу податку проект закону припинює рівночасно побирання дотеперішнього 10 проц. додатку до того самого податку у відношенні до тих доходів, від яких буде побираний новий надзвичайний додаток.

Другий податковий проект змінює обов'язуючий тепер закон про доходу податок від тантиєм, поширюючи їх законодавчу дефі-

ніцію і підвищуючи податкові впливи, та усуває нерівномірності в оподаткуванні службових доходів, залежно від того, чи одержується їх в одній сумі від одного працьодавця, чи складаються з кількох сум, одержуваних від кількох працьодавців. Проект постановляє, що особи, які дістають нагороду рівночасно від різних працьодавців, будуть зобов'язані платити таку квоту податкову, яка випадає від загальної суми всіх одержуваних винагород.

Такий проект має заповнити скарбовим касам збільшені впливи коло 30 мільонів, другий коло 50 мільонів.

Поширення законодавчої дефініції тантиєм потягне до оплачування окремого податку від тантиєм усіх несталих винагород, виплачуваних під якою-небудь назвою особам, що не беруть постійно участі в управі, надвірних радах і ревізійних комісіях підприємств, а також особам, що постійно належать до складу тих підприємств, що збільшують податкові впливи з того зжерела на яких 5 мільонів.

ШКІЛЬНА МОЛОДЬ

потребує сильної і здорової поживи. Передовсім перше снідання мусить бути дуже поживне

Канао - Мальтін Майнля є загально цінене як знаменитий відживчий засіб.

Юлій Майнля.
Львів, Академічна 2 а.
Ринок 18.

Криваві демонстрації в Берліні.

12. вересня в зах. ділянці Берліна гітлерівці уладили протижидівські демонстрації з нагоди жид. нового року. Атакували прохожих семітського вигляду. На Курфюрстендамі били палицями гостей в каварнях. В каварні Рімана вибили шибі реп. кулями, попервертали столики, потовкли посуду, кидали марм. плити в публіку, побили до неприємності каварняний персонал. Багато возів рят. стації рятували прохожих, що лежали неприємні на хідниках.

Підсумки жнив.

Головний статистичний уряд обчислив приблизну видатність цього річних жнив. Обчислення, оперті на основі оцінки рілних кореспондентів, переведеної в половині серпня, будуть очевидно різнитися від кінцевих обчислень, що будуть переведені на основі реєстраційних матеріалів. Дані є такі (в мільйонах сотнарів, у скобках проц. відношення до торішнього року): пшениця 19.8 (менше 11.5 проц.), жито 51.6 (менше 25.8), ячмінь 14.8 (менше 1.2), овес 24.6 (менше 4.9).

Назагал зерно вдалося середньо. Найбільше нотовань повного зерна надіслано з воєвідств познанського і поморського, зате дрібне зерно переважає у воєводствах виленському, станиславівському, поліському і львівському. Збір соломи середній. Щодо бараболі годі щось певного сказати, правдоподібно пересічна її видатність з гектара буде трохи більша від торішньої, але тому, що управа поверхня зменшилась, загальний збір бараболі буде мабуть такий самий як торік.

Чи б. посол К. Вальницький був засуджений?

В двох останніх днях серпня відбувся в Ужгороді з'їзд організований комуністичним Союзом Працюючого Селянства. З органу цієї організації, тижневика „Голос Життя“ довідуємося, що після вибрання президії з'їзду її член Кама ваявив, що на з'їзді в м. Ім. присутній представник Європейського Селянського Комітету посол Вальницький, при чому представив його як героя і мученика, якого засуджено в Польщі на 12 літ тюрми. Очевидно, що з'їзд зробив п. Вальницькому овацію і т. п.

Прочитали ми цю звістку з великим здивуванням, бо відомо чейже, що б. посол Сельроба-

лявці, п. Кирило Вальницький взагалі не мав ніякої судової розправи і тому не тільки на 12 літ, але зовсім не був на підляку кару засуджений. Безпосередньо після розв'язання союму, чи ще перед тим, виїхав кудись і при останніх виборах не кандидгував. Одночасно довідуємося, що в ужгородському з'їзді п. Вальницький брав участь цілком випадково, бо приїхав до Ужгороду віддати свого брата, відомого тамешнього москво-фільського діяча. Вся ця комедія овацій і славо-слов'я найменше, здається, була потрібна і приємна самому Вальницькому.

За більшовицькими кулісами.

„Соціалістичний Вестник“, орган російських соціял-демократів, що виходить у Берліні, приносить цікаві інформації, одержані дорочно з Москви. В Комінтерні йде гаряча дискусія, в якій зазначилися два становища. Група з Радком на чолі висунула концепцію влаштування в часі найближчої зими „генеральної репетиції“ комуністичної революції. На думку Радка зима створить сприятливі умовини для викликання заворушень, особливо в Німеччині, Австрії, Польщі та на Угорщині, де наслідки господарської кризи даються найбільше відчувати. Противниками „генеральної репетиції“

є Литвінов і Крестінський, керманічі комісаріату закордонних справ, які покликуючися на звання європейських відносин, кажуть, що шанси такої „репетиції“ є мінімальні, а спроба викликати її може ослабити комуністичний рух. Невдала революція може дальше погіршити ситуацію для держав, які є природними союзниками Радянщини, і може довести до ізоляції Радянщини в міждержавній політиці. Становище Литвінова і Крестінського підтримує радянська господарська група, що стрічається зі щораз більшими труднощами при здобуванні кредитів для Радянщини.

Ганді в Лондоні.

З Лондону повідомляють:

Юрби публіки, головню індійців, ждали терпеливо серед зливи на приїзд Ганді до Фрідлаву. Там лондонські індійці владили прийняття в честь Ганді. Індійці обкидали Ганді півгами. Ганді був у плащі, накрітій шалем. Порядок удержував відділ кінної поліції.

У переповненій залі квакрів витали Ганді довготремавичими оваціями. Ганді виголосив мирну промову, на було в ній нічогоісінного ворожого Вел. Британії. Апелював до молодих індійців, щоби не утруднювали світового мира насильствами. Нав'язуючи до теперішнього положення в Лондоні сказав Ганді, що британський бюджет не буде добре фінансований, поки не збілянується бюджет відносин між Індією і Вел. Британією.

ОСТАННІ ВІСТІ

ПОЛЬСЬКА ДЕЛЕГАТКА ПРОТИ МІЖНАР. ІНТЕРВЕНЦІ В УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВІ.

З Женеви повідомляють, що польська делегатка Шельонговська відмовилася взяти участь у банкеті Міжнар. Жіночої Ліги Мира та Свободи, тому що виконуючий комітет під її не-присутність ухвалив резолюцію з домаганням міжнар. інтервенції в справі положення українців у Польщі. Добрі взаємини між польським народом і українськими меншинами лежать їй на серці, однак таку інтервенцію вважає шкідливою для польсько-українських взаємин в будучині і тому прилюдно протестує.

АРЕШТУВАННЯ.

У зв'язку зі знищенням тел. дротів у Губицях (Бориславщина) поліція арештувала багато людей, як підозрілих.

АРЕШТУВАЛИ 80 УЧНІВ.

Варшавська політична поліція довідалася, що в одній держ. школі заповіджено академію з „політичною шпкою“. Коли поліція ввійшла застала там наради комуністичних студентів і студенток. При ревізії знайшли комуністичну біблуду. Арештували 80 учнів і з тих до вечора звільнили 48.

ЗДАВЛЕННЯ ПУЧУ В АВСТРІЇ.

Австрійська влада здала невідалих переворот, що в деяких місцевостях проходило кроваво. Арештували ки. Штаремберга, провідника Гаймвери. В Лінії арештували ген. Пухмаера, Бубаніша й Енгліша. Головний ініціатор перевороту д-р Фріммер і його помічник шеф штабу Равтер скриваються в Гор. Австрії, а є теж вістки, що вони втекли вже до Італії. Уряд видав приказ, що всі урядовці, які брали яку-небудь участь у перевороті, мають бути суспендовані й потягнені до відповідальності. Підчас боїв соц. Шунбунду з Гаймверою в Капфенбергу (Стирія) був убитий один соціаліст, ранених було 7 гаймверівців і 1 шунбундівець.

МЕКДОНАЛЬД ВІЩЕКРОЛЕМ ІНДІЇ?

Один із ліберальних англійських посів сказав, що теперішній уряд остане при владі до квітня 1932 р., щоби Сноуден міг сануваи бюджет. У квітні Мекдональдів уряд подався би до димісії, а новим прем'єром став би Болдуін на основі порозуміння з лібералами. Канцлером скарбу був би Льюїс Джордж. Мекдональд був би іменованй віщекролем Індії, щоби здійснити ухвалу конференції Круглого Стола.

З болів не могла вже пілком пухатися, тепер позбулася зовсім ревматизму.

Що за страшне почуття, коли самому не можна встати в ліжка, — такі штивні є ноги і рамена. Неспокобна до праці — це розмучувала жертва ревматизму. Але нині вже жвава і рухлива, як данише, і не відчувала ніяких болів. Пани В. Сайкова, Грудонда, Шевська 16/1 пише нам про це: Від довгого часу я терпіла на ревматизм в ногах і раменах. Болі так мені дошкулювали, що часто цілу ніч не могла я заснути. Ноги і руки стали з часом до тої міри штивні, що майже не могла ними рухати. Не можу просто нікому описати, що я витерпіла за той час. Протягом 7-ми місяців пробувала я найріжнородніших ліків, хочаби увільнитися від тих страшних терпіннь, але правдива поправа прийшла шойно тоді, коли я стала заживати таблетки Тоголь. Вже по тижневі болі уступили і я могла знову спокійно спати. Заохочена тим адоволяючим успіхом, заживала я дальше Тоголь згідно з приписами. З часом відчувала я теж киясно, як рамена і ноги ставали щораз більше гнучкі й еластичніші. Тепер я вже зовсім позбулася тої прикрої недуги, так, що в цьому році завдяки таблеткам Тоголь я могла сміливо зрезигувати з подорожі до живця. Справді Тоголь є радикальним средством! Подібно свідчать тисячі терпачих, які приймали Тоголь при ревматизмі, подагрі, доманні в костях, нервових болях і голови, гриппі, простуді і споріднених терпіннях. Нешкідливе для серця, шлуника й інших органів, Тоголь не лише усмирює болі, але й у зародку поборює і недомагання. Тому теж навіть у хронічних випадках осачено при допомозі Тоголю надсподівано успішні висиди. А коли ще тисячі лікарів той лік приписують, то прецінь з повним довіром можна його купити. Отже спробуйте самі, але жалайте лише Тоголь.

485

НОВИНКИ

— Евген Говикович веде свою робітню футер у Львові, вул. Домініканська 4. Тел. 67-54. 404

— Осторожно з усіма пройдисвітами. В опублікованій учора на сторінках „Діла“ новинці під таким заголовком була при кінці агадка про панну Олену Гот зі Львова, що нібито мала в Гаях коло Львова переводити збірку на УВО і промовляти в цій справі на прилюдних зборах. Нині довідуємося, що щодо панни Олени Гот наша Редакція впала жертвою хибних інформацій. Бо панна Олена Гот ніякої збірки на УВО в Гаях не робила і на ніяких прилюдних зборах у тій справі не промовляла. Панна Олена Гот мешкає постійно у Львові. У Гаях була на вакаціях і в даному випадку впала жертвою звичайного наклепу. Вияснюючи на цьому місці справу, ми тим самим даємо панні О. Гот сатисфакцію за заподіяну кривду. Та це пояснення нічим не ослаблює головної тенденції ачорашньої новинки в решті її тексту.

— У справі збірки для Т-ва Прихильників Освіти. Львівський Студентський Комітет для переведення збірки в дні 21. вересня ц. р. на цілі Т-ва Прихильників Освіти закликає студентство Львова і львівського повіту до участі в збірці. Діжурні Комітету урядують шодень в канцелярії Т-ва Прихильників Освіти (Львів, Супінського ч. 21) в годинах 12—13. У місцевостях, де нема студентів, прохає Комітет громади та установи зайнятися переведенням збірки. По легітимайці та листі зголошуватися на вище подану адресу в урядових годинах. За Комітет: В. Міліничук, Б. Ластовський.

— З театру. Нині, у віаторок, 15. вересня і в наступних днях у театрі „Ріжнородностей“ іде „Королева передмістя“. В приготуванні „Штуба“ Личинького, „Кордія“, „Дзяди“ з новій інсценізації.

ОПЕРАТОР

положничий лікар і гінаколог

Д-р Альбін Гарбень

переніс ординацію з днем 15 IX. 1931 р на вулицю Словацького 14. І. пов (побіч Головної Пошти).

Ординаційні години: 3—5 пополудні. — Тел. 1—71 (лише в часі ординації), по ординаційних годинах 481 телефон 12—13.

— 3 гімназії СС. Василіянок у Львові. Дня 6. вересня ц. р. відкрито в гімназії СС. Василіянок у Львові (вул. Даутова 17 а) виставу українського народного мистецтва, яка буде отворена до дня 20. ц. м. Оглянуло її досі вже кілька сот осіб, а також багато учениць шкіл львівських і позальвівських. Це, що ця вистава є інтересна, завдячується передовсім ласкавим жертводавцям, яким тут складається ширя подяку. Жертви зложили: Ексц. Митрополит гр. Андрій Шептицький, Влов. пп.: Вілозор Філімон — Тростянець, Бріль Марія — Сороки, Бурбело Оксана — Поздимир, Вачкова Марія — Ярослав, Вергановська Євгенія — Львів, Волошин Іван — Борців, Волинець Меланія — Загіречко, Герасимович Марта — Львів, Головка Марія — Львів, Головка Надія — Молодятич, Гринюк Софія — Львів, пп. Грицаки — Золочів, Гашицька Ірина — Перегіньсько, Демянчукова Ольга — Коломия, Джинджириста Ольга — Наєстава, Дідур Марія — Львів, Заяєва Олена — Жовчів, Західна Ангеліна — Бережани, Ігнат Лідія — Львів, о. Когутяк Степан — Ромашівка, Колтатів Софроній — Вільховень над Дністром, Комарева Евдокія — Милошовичі, Коцюбова Ольга — Річка, Косевич Євгенія — Львів, Кузьмова з Бордчяків Марія — Підгайці, Кузьма Ярослава — Підгайці, Кукурузова Вікторія — Бережани, о. Куницький Корнело — Шумляни, Кущнір Іванна — Львів, д-р Леа Василь — Львів, Левинська Ірина — Чернівці, проф. Лежогубська Ірина — Львів, Макушка Іван — Долина, інж. Маленевич Василь — Болахія, о. Манастирський Остап — Раковець, Мацькевичева Євгенія — Львів, пп. Мельничуки — Львів, Мельничук Ярослава — Львів, о. Михайлишин Володимир — Вишенька Мала, Наливайко Іван — Сосично, пп. Олексини — Львів, Олексин Ірина — Львів, Палиньо Теодор — Вербани, Перешлюга Анна — Товсте, Ракоча Анна — Терембля, Ріплева Олена — Львів, Рожанська Надія — Львів, Савченко Теодора — Могильниця, о. Свістель Юліян — Нирків, Селезінкова Ніна — Радехів, о. Скрутець Йосафат ЧСВВ. — Львів, Слободянова Олена — Гермаківка, Ставнича Богдана — Яворів, Терещук Софія — Львів, Терлецька Тетяна — Львів, Тесля Іван — Львів, Тоған Іван — Нове Село, Тисович — Стефанія — Львів, Турянська Юлія — Чайковичі, Филевич Софія — Лучиці, Фільварків Наталія — Львів, Хитренька Ніна — Ісаків, Чапельська Марія — Львів, Чмир Катя — Бертеши, Чумова Юлія — Львів, проф. Шпитковський Іван — Перемишль. — Від Управи гімназії СС. Василіянок у Львові.

— Боротьба зі щурами у Львові. З днем 14. ц. м. львівський магістрат розпочав боротьбу зі щурами. До засклепеного русла Полтви, що є головним гніздом щурів, дають бактерійний препарат ратині, яка викликає серед цих звірат масову гибіль. Тому, що якась частина щурів всетаки лишиться при житті, за три тижні наступ на них буде повторений. Крім того ратину будуть давати, де тільки множаться щури.

— З львівської хроніки. Ів. Грушецька, зам. при вул. Городецькій, викликала пожежу в мешканні через неосторожність з примусом. — Невідомі злодії хотіли відчинити архів жіночого вбрання і для побільшення своєї збірки вломилася до мешкання Маркуса Донна при вул. Янівській. — Ногив за багато грошей Яків Шор і з його кишені зникла мошонка з 740 зол. — Задивилася на когось Лідія Ренцька з Пабяниць, перебуваючи на головному двірці і свою цікавість заплатила валізкою вартною 2150 зол. — Кинулася з 2-ого поверху каменниці при вул. Льва Сапєги 18-літня Стефа Баранська і її відвезли до лічниці.

— Залізничник хотів убити начальника стації в Монастирських. Залізничний робітник Бірмаер, перенесений на днях до Чорткова хотів убити на зал. стації в Монастирських начальника тієї стації Біша. Бірмаер вистріляв до начальника раз із револьвера, а коли опісля револьвер затисся, вдарила його кілька разів револьвером по голові. Стан начальника грізний. Вбивник утік. Як його зловлять, стане перед наглим судом.

— Блоха та переполох у кіні. У варшавському кіні „Аполло“ мусіли припинити виставу і засвітити світло, а причинився до цього переляканий крик молодой жінки. Її відвели до лічниці, а лікар витягнув з її уха... блоху, яка була причиною переполоху на салі. Варшавська преса веде суперечку над питанням: чия блоха, чи тієї жінки, чи кіня?

— Новітні часи і злодії. В африканських копальнях діамантів просвітлюють проміннями Рентгена тих робітників, яких підозрюють, що вони забирають діаманти для себе. Просвітлення двох таких підозрілих виказало в їх шдунках діаманти вартості 650.000 зол.

— Копальня золота на... соборі. З бань собору Збавителя у Москві здерли золоту бляху і тим чином здобули більшовики 200 кг. чистого золота, вартості 4.000.000 зол. На місці цього собору виставленого на пам'ятку перемоги Росії над Наполеоном, стане Дім Совітів, призначений на збори.

— Амністія на Радянщині. З права амністії можуть користатися селяни арештовані за опір при колективізації, робітники і інженери обвинувачені в саботажах, а також ті, які відмовилися вертати на Радянщину і остали за кордоном (Бєсідовський і інші) і деякі емігранти. Всі, що боролися разом з білою армією з більшовицькою владою, не користатимуться амністією.

— Новочасне кіно. В Англії хочуть завести в кінах велитенські, далеко більші від теперішніх екрани, які дозволяють глядачам бачити більші дії в час балачки і т. п. сцен з головними особами. Це уможливив винахід сочки, яка може кидати образи такої величини, як вимагає новий екран.

— 17-літня подорож листа. До поштового уряду в Шавлях надійшов переписний листок датований 28. жовтня 1914 р. у Динабурзі, оплачений 3-копійковою маркою з печаткою „Давинськ“. На листівці є печатка російського цензора.

— Вальдемарас розвіявся з жінкою. На питання одного з представників преси, чому розвіявся з жінкою, Вальдемарас заявив, що причиною цього було поведіння його жінки в час його розправи. Після арештування Вальдемараса заявила вона, що не має нічого спільного з політичною діяльністю чоловіка і просила зміни прізвища. Присуд, який звільнив Вальдемараса, був для неї несподіванкою.

— Будда зі смарагду. Один віденський збирач старинних річей купив статуєтку Будди, виконану зі смарагду. Фігурка важить 1.740 каратів. До Відня приїхали гості з Парижа, щоби оглянути цю рідку дорожчизну.

— Інспектор летунства згинув в катастрофі. З Москви повідомляють, що в летунській катастрофі згинув головний інспектор більшовицького летунства Межерав із своїм помічником інструктором-механіком Писаренком.

— Новий винахід. В американських журналах появилось оголошення про новий винахід інж. Залігера „психофон“. Цей апарат пізнає всі думки і наміри та може надавати їм згори означений напрям. Людям слабкої волі, переляканим і лінивим можна усунути їхні хиби підчас сну. Відомі лікарі і представники преси провіряють справність апарату.

— „Подорож“ довкруги світу за 1/7 секунди! Італійський винахідник Марконі працює над проблемою ультракоротких хвиль, які мають зробити переворот у радієвій комунікації. На апараті яхти „Електра“ є радієвий апарат. Слова, сказані перед мікрофоном, пробігають на ультракоротких хвилях у 1/7 секунди довкруги земної кулі, одначе вони розгублюються. Марконі сподіється, що примінення ультракоротких хвиль вже за десять літ дасть нам змогу тим чином користатися з радіа, як сьогодні користуємося з телефоном у великих містах.

— Про місто на дні Чорного моря. Довго кружляли старинні перекази про затоплене місто у давніх часах місто Херсон. Нурці оповідали про те, що виділи під морськими хвилями місто оповідання їх не мали успіху, бо ніхто не хотів вірити в їхні слова. В 1927 р. більшовики вирадили наукову експедицію, яка мала провірити справу. Після трьохлітньої праці в 1930 р. відкрила експедиція знахідки мурів і башт в глибині 16 м. під водами моря. Цього року організували більшовики другу експедицію, в якій взяли участь фільмові оператори і нурці. Дотеперішня історія не знала відкриття цілих міст на дні моря, тому перше дослідження затопленого міста було дуже важке. Поверхню моря поділили на квадратні поля, а кожний квадрат мав свої човни, з яких спускали нурців досліджувати дно. Нурці подавали вісті телефонічно. Тим чином після двомісячної праці комісія анготувала п'ять підводного міста. Його розміри не надто великі: довжина 800 м., ширина до 400 м. Місто об'єднане довкруги гармо залезаним муром з 20-и оборонними баштами. Нурці міста не широкі ринок, на якому чомусь відбуваються мабуть громадські збори. Довкруги ринку є кілька великих криниць. Через місто йде широка вулиця в напрямку ринку і такої самої в напрямку пристані. Нурці відкрили там кілька підземних хідників. Це місто існувало в 4—2 віці перед Христом. Це без сумніву стверджують так знайдені черепки глиненого

Чи знаєте вже...
що МИЛО ОЛЕНЬ SCHNIT
завдяки редукції фабричних
цін
є тепер у продажі

значно дешевше!

посуду, як і спосіб будови підвалин під домами. Тим чином потверджуються вісті Страбона „про старий Херсон“, бо Херсон відкопаний на березі походить з значно пізніших часів. Місто затопив колись землетрус і хвилі Чорного моря зберегли його до наших часів.

— Латинізація китайської азбуки. Радянська влада вводить латинську азбуку в китайському письмі в країнах, заселених китайцями. Групу письменних китайських робітників, навчено читати й писати при допомозі 28 латинських знаків, замість давніх 5.000, в часі нецілих двох місяців. Освітня влада у Владивостоці рішила ввести примус навчання латинської азбуки в китайських школах Далекого Сходу та на орієнталістичному відділі державного університету Далекого Сходу.

— Світовий ринок обнизяв ціни. Замітна від довшого часу значна знижка цін повинних сировин є вже нині доконаним фактом. У тому стані поробила також фірма А. Віттельс, текстильні склади у Львові, вул. Рутівського 7. дуже корисні закупи просто в бельєвських фабриках всього роду повинних матеріалів, а тимсамим обнизяла значно ціни. Фірма Віттельс, Львів, Рутівського 7. веде як дотепер спільно з факвою кваліфікованою крапечкою силою салюну мужьського крапечка і виконує вибагливу мужьську гардеробу як убрания, тренчоти, рагани і т. ін. на міру, беручи повну гарантію за точне і совісне виконання.

2270 19-2

3 судової салі.

ПРОЦЕС ПРОТИ ПЕТРА РІШКИ І ТОВ. ЗІ СТРИЯ.

Нині (14. ц. м.) розпочалася перед трибуналом суду присяглих у Львові під проводом радника Ягодзіньського розправа проти вісьмох молодих українців (в цьому трьох учнів VIII. кл. стрийської державної гімназії) зі Стрия. Як відомо, ця справа велася первісно в Стрию, але на розправі перед стрийською лавою присяглих 18. травня ц. р. її відірвано тому, що на розправу не явився головний свідок прокуратури — поліційний агент слідчого уряду Юзеф Альбін. Безпосередньо по відірванні розправи стрийська прокуратура поставила внесок перед Найвищим Судом о делегацію Львова для переведення розправи. Найвищий Суд прихилився до цього внеску і в цей спосіб стрийська справа опинилася на вокалі перед лавою присяглих у Львові.

Обвинуваченими є: 1) Петро Рішка літ 19, родом з Дуліб, пов. Стрий, учень торговельної школи в Стрию; 2) Олександр Болнар, літ 26, родом з Перегінська, пов. Долина, робітник в Стрию; 3) Роман Лебедович, літ 17, родом з Городища, пов. Тернопіль, учень VIII. кл. гімн. в Стрию; 4) Степан Грушак, літ 19, родом зі Стрия, помічник торговельний в Стрию; 5) Василь Ячків, літ 19, родом з Гірного, пов. Стрий, учень VIII. кл. гімн. в Стрию; 6) Степан Луцук, літ 24, родом зі Стрия, помічник торговельний в Стрию; 7) Юліян Наїда, літ 22, родом з Курсанів, пов. Перемишль, помічник торговельний в Стрию; 8) Юліян Іванчук, літ 19, родом зі Щирця, пов. Львів, учень VIII. кл. гімн. в Стрию.

Всі обвинувачені є греко-католики, української народності і вільного стану. Боросять адвокати: д-р Володимир Старосольський і д-р Степан Шухевич зі Львова, посол д-р Степан Баран з Тернополя і д-р Лукецький зі Стрия. До лави присяглих вильосовані: д-р Йосиф Він, ем. суддя апел.; 2) д-р Теофіл Шуба, ур. Банку Пром.; 3) Йосиф Попель, ур. Закладу Обопечень від випадків; 4) Арнольд Розен, ур. нафтової фірми; 5) Адам Тігер, промисловець; 6) Міхал Вороніцький, ур. Закладу Обопечень від випадків; 7) Цириль Селігерський, ем. рахунковий радник скарбу; 8) Готфрід Анаїх, ур. Банку Госп. Кр.; 9) д-р Станіслав Зайончковський, ур. державного архіву; 10) Йосиф Мільчановський, радник Тимч. Виділу Самоуправного; 11) Антоні Меравіля-Кривалі, ем. полковник; 12) Роман Катан Беднарський, співласник друкарні, а як заступник Станіслав Галенський, ем. рах. радник; лави повинних польська, за винятком одного жидів.

Акт обвинувачення закидає всім обвинуваченим приналежність до УВО (Укр. Військової Організації), що кваліфікує як злочин головної зради а §§ 58. і 59 буква б) австр. карного закону. Цього злочину допустилися обвинувачені, по думці акту обвинувачення, в цей спосіб, що осеню 1930 утворили в Стрию п'ятки УВО, а іменю одну п'ятку під командою обвинуваченого Болнара, до котрої мали належати крім нього обвинувачені Рішка, Грушак, Луцук і Наїда, а інструкторами п'ятки мали бути обвинувачені Лебедович і Ячків.

Першого арештовано на цвинтарі в Стрию вчором дня 1. листопада 1930 оба, Рішка і сидіти в поліційних арештах в Стрию в часі поліційних допитів, що їх проводив і списував піддодіє слідчого уряду в Стрию Йосиф Альбін, мав перед ним признатися, що до УВО втягнув його обвин. Болнар і дня 18. жовтня 1930 в башті міста на ріці Стрий коло Верчан відбулося його записання на ліфту револьверу, при чому мав він зав'язані хусткою очі. Хто-проводив присягу, не знав, але по голові пізнав оба, Іванчука.

Збірним місцем сходили членів УВО було мешкання оба, Грушак, де вчорами сходилися обвинувачені, котрим про завдання УВО викладав оба, Лебедович, відчитуючи їм „Катехізм українського державника“. Після поліційних зізнань Рішка, оба, Болнар намовляв його також до підпаду павільону Стрізького Зайончука, що знаходився над рікою і до підпаду порожнього залізничного вагона на стації в Стрию, але в кілька днів пізніше це поручення відкидав.

Оба, Рішка, слуханий у слідчого судді Карчевського 5. листопада 1930, а обіска 16. XI. і 19. XI. м. р. відкидав свої поліційні зізнання, котрими обляжи всіх обвинувачених. Своє відкидання мотивує тим, що на поліції його били і побили вимушено зізнання. Били його в лице, а груди і він ще в поліційних арештах показував співязням сліди побиттів (синці на лиці і на грудях), а в судових арештах мимо його негальної просьби, оглянув його вказничий лікар доперва дня 17. листопада — отже в п'ятиднівний після побиттів і очевидно не знайшов ніяких слідов. На розправі оба, Рішка те все піддержує і категорично заперечує, щоби сам належав до УВО, або щоби до нього належали інші обвинувачені.

В поліційних дохожденнях признався до вини також і оба, Болнар — і то як каже на розправі, а оба, перел побоями. У слідчого судді те все в місті відкидав, як рівнож і на розправі, а зокрема рішучо заперечує, щоби оба, Лебедович був організатором п'ятки УВО. Був тільки раз свідком, як оба, Лебедович читав катехізм українського державника, але на це сам не звертав ніякої уваги. У оба, Грушак сходилося нераз у вільних хвилях кількох знайомих, там грали нераз в карти, шахи або на мандоліні, особливого тоді, коли нераз приходили там знайомі дітвача.

Інші обвинувачені заперечили відразу і в поліційних дохожденнях і у слідчого судді якунебудь приналежність до УВО, а свої відкидання у оба, Грушак пояснювали тим, що як його знайомі часом його відвідували, де приходили також і деякі поляки. На розправі рівнож якнайрішучіше заперечили свою вину.

При допитах на розправі поодиноких обвинувачених задавали їм питання прокуратор і поодинокі оборонці а також і судді присягли д-р Він, а особливо присягли судді Вороніцький.

Оборона покликнула свідків на факт, що бачили сліди побиттів у оба, Рішка безпосередньо по його переслуханнях на поліції; на факт, що сходили у оба, Грушак не мали ніякого конспіративного характеру, бо там нераз бували і їх знайомі молоді поляки.

Завтра (второк) рано в год. 9. розпочнеться переслухання прокураторських свідків — між ними і головної підпори обвинувачення — поліційного агента Альбіна, а обіска відмовилися, покликаних обороною. Виводи сторін будуть невідомі доперва в середу рано почім започне допити і андож.

СПОРТ.

ЛІГОВІ ЗМАГАННЯ.

Вислід недільних змагань такий:

Львів, Висла—Чорні 2:1 (4:0).
 Варшава, Погонь—Варшавянка 3:1 (3:1).
 Варшава, Польонія—Легія 1:1 (1:1).
 Краків, Гарбарня—Варта 2:2 (1:1).
 Лодзь, ЛКС—Рух 4:0 (1:0).

Після недільних змагань ситуація в таблиці Ліги така, що аж п'ять дружин: Гарбарня, Висла, Погонь, Легія і Варта мають шанси здобути цьогорічне містечко. В середині таблиці опинилися: Л. К. С., Польонія, Рух і Краків, а деградацією загрожено три дружини: Варшавянка, Чорні і Легія. До кінця турніру ще далеко і можуть зайти різні несподіванки.

Краєві легкоатлетичні змагання

відбудуться в днях 20. і 21. вересня ц. р. на площі „Сокола-Батька“ у Львові. Змагання організує з доручення Українського Спортивного Союзу Український Студентський Спортивний Клуб.

У програму змагань увійдуть отсі конкурсії: жінки: біги на 60, 100, 800 м., гімнастика; чоловіки: біги на 60, 100, 200, 400, 800, 1500, 3000 м., 4000, 8000, 16000, 32000 м., 5000, 10000, 20000 м., 40000 м., 80000 м., 160000 м., 320000 м., 640000 м., 1280000 м., 2560000 м., 5120000 м., 10240000 м., 20480000 м., 40960000 м., 81920000 м., 163840000 м., 327680000 м., 655360000 м., 1310720000 м., 2621440000 м., 5242880000 м., 10485760000 м., 20971520000 м., 41943040000 м., 83886080000 м., 167772160000 м., 335544320000 м., 671088640000 м., 1342177280000 м., 2684354560000 м., 5368709120000 м., 10737418240000 м., 21474836480000 м., 42949672960000 м., 85899345920000 м., 171798691840000 м., 343597383680000 м., 687194767360000 м., 1374389534720000 м., 2748779069440000 м., 5497558138880000 м., 10995116277760000 м., 21990232555520000 м., 43980465111040000 м., 87960930222080000 м., 175921860444160000 м., 351843720888320000 м., 703687441776640000 м., 1407374883553280000 м., 2814749767106560000 м., 5629499534213120000 м., 11258999068426240000 м., 22517998136852480000 м., 45035996273704960000 м., 90071992547409920000 м., 180143985094819840000 м., 360287970189639680000 м., 720575940379279360000 м., 1441151880758558720000 м., 2882303761517117440000 м., 5764607523034234880000 м., 11529215046068469760000 м., 23058430092136939520000 м., 46116860184273879040000 м., 92233720368547758080000 м., 184467440737095516160000 м., 368934881474191032320000 м., 737869762948382064640000 м., 1475739525896764129280000 м., 2951479051793528258560000 м., 5902958103587056517120000 м., 11805916207174113034240000 м., 23611832414348226068480000 м., 47223664828696452136960000 м., 94447329657392904273920000 м., 188894659314785808547840000 м., 377789318629571617095680000 м., 755578637259143234191360000 м., 1511157274518286468382720000 м., 3022314549036572936765440000 м., 6044629098073145873530880000 м., 12089258196146291747061760000 м., 24178516392292583494123520000 м., 48357032784585166988247040000 м., 96714065569170333976494080000 м., 193428131138340667952988160000 м., 386856262276681335905976320000 м., 773712524553362671811952640000 м., 1547425049106725343623905280000 м., 3094850098213450687247810560000 м., 6189700196426901374495621120000 м., 12379400392853802748991242240000 м., 24758800785707605497982484480000 м., 49517601571415210995964968960000 м., 99035203142830421991929937920000 м., 198070406285660843983859875840000 м., 396140812571321687967719751680000 м., 792281625142643375935439503360000 м., 1584563250285286751870879006720000 м., 3169126500570573503741758013440000 м., 6338253001141147007483516026880000 м., 12676506002282294014967032053760000 м., 25353012004564588029934064107520000 м., 50706024009129176059868128215040000 м., 101412048018258352119736256430080000 м., 202824096036516704239472512860160000 м., 405648192073033408478945025720320000 м., 811296384146066816957890051440640000 м., 1622592768292133633915780102881280000 м., 3245185536584267267831560205762560000 м., 6490371073168534535663120411525120000 м., 12980742146337069071326240823050240000 м., 25961484292674138142652481646100480000 м., 51922968585348276285304963292200960000 м., 103845937170696552570609926584401920000 м., 207691874341393105141219853168803840000 м., 415383748682786210282439706337607680000 м., 830767497365572420564879412675215360000 м., 1661534994731144841129758825350430720000 м., 3323069989462289682259517650700861440000 м., 6646139978924579364519035301401722880000 м., 13292279957849158729038070602803445760000 м., 26584559915698317458076141205606891520000 м., 53169119831396634916152282411213783040000 м., 106338239662793269832304564822427566080000 м., 212676479325586539664609129644855132160000 м., 425352958651173079329218259289710264320000 м., 850705917302346158658436518579420528640000 м., 1701411834604692317316873037158841057280000 м., 3402823669209384634633746074317682114560000 м., 6805647338418769269267492148635364229120000 м., 13611294676837538538534984297270728458240000 м., 27222589353675077077069968594541456916480000 м., 54445178707350154154139937189082913832960000 м., 108890357414700308308279874378165827665920000 м., 217780714829400616616559748756331655331840000 м., 435561429658801233233119497512663310663680000 м., 871122859317602466466238995025326621327360000 м., 1742245718635204932932477990050653242654720000 м., 3484491437270409865864955980101306485309440000 м., 6968982874540819731729911960202612970618880000 м., 13937965749081639463459823920405225941237760000 м., 27875931498163278926919647840810451882475520000 м., 55751862996326557853839295681620903764951040000 м., 111503725992653115707678591363241807529902080000 м., 223007451985306231415357182726483615059804160000 м., 446014903970612462830714365452967230119608320000 м., 892029807941224925661428730905934460239216640000 м., 1784059615882449851322857461811868920478433280000 м., 3568119231764899702645714923623737840956866560000 м., 7136238463529799405291429847247475681913733120000 м., 14272476927059598810582859694494951363827466240000 м., 28544953854119197621165719388989902727654932480000 м., 57089907708238395242331438777979805455309864960000 м., 114179815416476790484662877555959610910619729920000 м., 228359630832953580969325755111919221821239459840000 м., 456719261665907161938651510223838443642478919680000 м., 913438523331814323877303020447676887284957839360000 м., 1826877046663628647754606040895353774569915678720000 м., 3653754093327257295509212081790707549139831357440000 м., 7307508186654514591018424163581415098279662714880000 м., 14615016373309029182036848327162830196559325429760000 м., 29230032746618058364073696654325660393118650859520000 м., 58460065493236116728147393308651320786237301719040000 м., 116920130986472233456294786617302641572474603438080000 м., 233840261972944466912589573234605283144949206876160000 м., 467680523945888933825179146469210566289898413752320000 м., 935361047891777867650358292938421132579796827504640000 м., 1870722095783555735300716585876842265159593655009280000 м., 3741444191567111470601433171753684530319187310018560000 м., 7482888383134222941202866343507369060638374620037120000 м., 14965776766268445882405732687014738121276749240074240000 м., 29931553532536891764811465374029476242553498480148480000 м., 59863107065073783529622930748058952485106996960296960000 м., 119726214130147567059245861496117904970213993920593920000 м., 239452428260295134118491722992235809940427987841187840000 м., 478904856520590268236983445984471619880855975682375680000 м., 957809713041180536473966891968943239761711951364751360000 м., 1915619426082361072947933783937886479523423902729502720000 м., 3831238852164722145895867567875772959046847805459005440000 м., 7662477704329444291791735135751545918093695610918010880000 м., 15324955408658888583583470271503091836187391221836021760000 м., 30649910817317777167166940543006183672374782443672043520000 м., 61299821634635554334333881086012367344749564887344087040000 м., 122599643269271108668667762172024734689499129774688174080000 м., 245199286538542217337335524344049469378998259549376348160000 м., 490398573077084434674671048688098938757996519098752696320000 м., 980797146154168869349342097376197877515993038197505392640000 м., 1961594292308337738698684194752395755031986076395010785280000 м., 3923188584616675477397368389504791510063972152790021570560000 м., 7846377169233350954794736779009583020127944305580043141120000 м., 15692754338466701909589473558019166040255888611160086282240000 м., 31385508676933403819178947116038332080511777222320172564480000 м., 62771017353866807638357894232076664161023554444640345128960000 м., 125542034707733615276715788464153328322047108889280690257920000 м., 251084069415467230553431576928306656644094217778561380515840000 м., 502168138830934461106863153856613313288188435557122761031680000 м., 1004336277661868922213726307713226626576376871114245522063360000 м., 2008672555323737844427452615426453253152753742228491044126720000 м., 4017345110647475688854905230852906506305507484456982088253440000 м., 8034690221294951377709810461705813012611014968913964176506880000 м., 16069380442589902755419620923411626025222029937827928353013760000 м., 32138760885179805510839241846823252050444059875655856706027520000 м., 64277521770359611021678483693646504100888119751311713412055040000 м., 128555043540719222043356967387293008201776239502623426824110080000 м., 257110087081438444086713934774586016403552479005246853648220160000 м., 514220174162876888173427869549172032807104958010493707296440320000 м., 1028440348325753776346855739098344065614209916020987414592880640000 м., 2056880696651507552693711478196688131228419832041974829185761280000 м., 4113761393303015105387422956393376262456839664083949658371522560000 м., 8227522786606030210774845912786752524913679328167899316743045120000 м., 16455045573212060421549691825573505049827358656335798633486090240000 м., 32910091146424120843099383651147010099654717312671597266972180480000 м., 65820182292848241686198767302294020199309434625343194533944360960000 м., 131640364585696483372397534604588040398618869250686389067888721920000 м., 263280729171392966744795069209176080797237738501372778135777443840000 м., 526561458342785933489590138418352161594475477002745556271554887680000 м., 1053122916685571866979180276836704323188950954005491112543109775360000 м., 2106245833371143733958360553673408646377901908010982225086219550720000 м., 4212491666742287467916721107346817292755803816021964450172439101440000 м., 8424983333484574935833442214693634585511607632043928900344878202880000 м., 16849966666969149871666884429387269171023215264087857800689756405760000 м., 33699933333938299743333768858774538342046430528175715601379512811520000 м., 67399866667876599486667537717549076684092861056351431202759025623040000 м., 134799733335753198973335075435098153368185722112702862405518051246080000 м., 269599466671506397946670150870196306736371444225405724811036102492160000 м., 539198933343012795893340301740392613472742888450811449622072204984320000 м., 1078397866686025591786680603480785226945485776901622899244144409968640000 м., 2156795733372051183573361206961570453890971553803245798488288819937280000 м., 4313591466744102367146722413923140907781943107606491596976577639874560000 м., 8627182933488204734293444827846281815563886215212983193953155279749120000 м., 17254365866976409468586889655692563631127772430425966387906310559498240000 м., 34508731733952818937173779311385127262255544860851932775812621118996480000 м., 69017463467905637874347558622770254524511089721703865551625242237992960000 м., 138034926935811275748695117245540509049022179443407731103250484475985920000 м., 276069853871622551497390234491081018098044358886815462206500968951971840000 м., 552139707743245102994780468982162036196088717773630924413001937903943680000 м., 1104279415486490205989560937964324072392177435547261848826003875807887360000 м., 2208558830972980411979121875928648144784354871094523697652007751615774720000 м., 4417117661945960823958243751857296289568709742189047395304015503231549440000 м., 8834235323891921647916487503714592579137419484378094790608031006463098880000 м., 17668470647783843295832975007429185158274838968756189581216062012926197760000 м., 35336941295567686591665950014858370316549677937512379162432124025852395520000 м., 70673882591135373183331900029716740633099355875024758324864248051704791040000 м., 141347765182270746366663800059433481266198711750049516649728496103409582080000 м., 282695530364541492733327600118866962532397423500099033299456992206819164160000 м., 565391060729082985466655200237733925064794847000198066598913984413638328320000 м., 1130782121458165970933310400475467850129589694000396133197827968827276656640000 м., 2261564242916331941866620800950935700259179388000792266395655937654553313280000 м., 4523128485832663883733241601901871400518358776001584532791311875309106626560000 м., 9046256971665327767466483203803742801036717552003169065582623750618213253120000 м., 18092513943330655534932966407607485602073435104006338131165247501236426506240000 м., 36185027886661311069865932815214971204146870208012676262330495002472853012480000 м., 72370055773322622139731865630429942408293740416025352524660990004945706024960000 м., 1447401115466452442794637312608598848165874808320507050493219800098940120